

Kratke vesti iz življenja in sveta

V EGIPTU SO ZAPRLI ITALIJANSKE ŠOLE
London. — V Egiptu so zaprili italijanske šole, in sicer kar petdeset po številu. Šolska poslopja se bodo uporabila za stanovanje tisočerih ljudi, ki so izselili iz Aleksandrije po zadnjem bombardiraju po nemški strani sili.

FRANCII JE POMANJKANJE TOBAKA
Vichy. — V Franciji je nastopil pomanjkanje tobaka, da so obakarne odprte samo po nekaj ur na dan. Včeraj popoldne bila 45 minut pred otvoritvijo neke trafike pred prodajalno volga vrsta ljudi, ki je čakala, si nakupi cigaret in tobaka.

GOVERNER SI NA POMAGATI
Boise, Idaho. — Prebivalci Boisea, Idaho so se že dolgo čutili, kako da je njihov governer Clark po dolgih avtomobilskih turnejah, ki jih prireva v vse kraje države, vedno takoj v sredini sive. Zdaj pa je prišla tajnost na dan. Govertor si je dal napraviti v svojem avtomobilu udobno postelj, na kateri tekmo voženj sladko splošči.

SLOVENSKA UTONILA V KOLONIJI NUDISTOV
Mays Landing, N. J. — Mrs. Paula Lindner, 37 let stara žena iz Philadelphije, je utonila v vodi tukajšnje nudistične kolonije, kjer se je nahajala na week-endu s svojim možem.

NAJETJE POBEGLEGA
Bismarck, N. D. — Včeraj so seti milij južno od Bismarcka, N. D., ujeli Johanna Marquenberga, nemškega mornarja, ki je bil detiran v Fort Lincolnu, N. D.

Nic se nismo poboljšali

Demagog pri Ameriški domovini pravi, da smo lansko leto "ogorčeno zahtevali pojasa", če je bil koncert Glasbenih Matice res prirejen na čas trajevnega rojstnega dne. Nujno, gorično glib nismo zahtevali pojasnila, temveč smo samo rekli, da smo na vprašanje nekoga prominentnega slovenskega rojaka slednjemu odgovorili, da ne vemo, komu na čast bil prirejen koncert, če je bil sploh komu, in da nam je bilo samo to, kar so poročali tukajšnjim angleškim dnevnim. Rečimo tudi, da bi mogli tozavrsno pojasnilo dati samo posledice činitelji.

In prav nič značilno ni, da podpiramo letos težnje jugoslovenskega kralja. Mi podpiramo lastne težnje, težnje zadnje jugoslovanske vlade in težnje vsega jugoslovanskega ljudstva. Torej se nismo prav nič poboljšali in demagogovo kraljevsko veselje nad izpreobrenjem grešnikom je nekoliko prevarjeno. — Ampak z božjo potrebo bomo že preboleli to dražno batino, ki je padla počasno, in s časom okrevali od njenih skelečnih posledic!

Zdravje se vrača
Stanje Mrs. Mary Požar 21871 Nicholas Ave., gre na bolje. Nataja se na domu ter se želi zavestiti vsem za obiske v bolnišnicu in na domu, kot tudi za cene itd., posebno pa za pomoč domu.

SVET STOJI NA PRAGU MOŽNE RUSKO-NEMŠKE VOJNE

Ruski voditelji predvidevajo, da bo postala Rusija sila druge vrste, ako ne preneha z "apizanjem" Nemčije.

GENERALI SO MNENJA, DA SE MORE RUSIJA POSTAVITI USPEŠNO V BRAN NEMČIJI, KI JE ZAPOSLENA Z ANGLIJOM

LONDON, 16. junija. — Nemške zahteve na Rusijo so povzročile tako napetost med rusko in nemško vlado, da utegne generali odsvetujejo Stalnu nadleževanje njegove politike "apizanja" Nemčije.

Naziranje v Nemčiji

V Nemčiji pa so nekateri krog menjen, da bi mogla Nemčija dobiti edino v vojno polno vrednost ruskih dobav. Ti nemški krogovi pravijo, da bi Nemčija naločila premagala Rusijo, ne da bi s tem ogrozila svoje pozicije drugod.

Spor med Ribbentropom in generali

LONDON, 15. junija. — Počila iz Lizbone naznana je ogovorica, da se je nemški zunanj minister Ribbentrop spričal nemškega vrhovnega poseljstva zaradi nacijske politike proti Rusiji. Ti viri naznajajo, da upa skleniti Ribbentrop z Rusijo nadaljni ekonomski pakt, dočim se zavzemajo nemški generali za takojšen napad na Rusijo.

Mnenje ruskih generalov

Ruski generali, ki so imeli skrbi zaradi vojaške moči Nemčije, so pred dvema tednoma določili, da je Rusija dovolj moč-

VSI LJUDJE S TORPEDIRANEGA AMERIŠKEGA PARNIKA REŠENI

Med rešenimi brodomlomci je tudi dve leti star deček iz Cleveland, ki je imel edini zabavo v rešilnem čolnu, opazuje tolpo morskih volkov, ki so plavalci okoli čolna.

CAPETOWN, Južna Afrika, 16. junija. — Danes je priplul v to luko angleški parnik, ki je rešil na morju zadnjih 35 preživelih brodomlomcev s torpediranega ameriškega parnika Robin Moor.

Med preživelimi sta tudi clevelandska zakonca Mr. in Mrs. Robert W. McCullough in njun dve leti starci sinček Robin.

Trinajst dni v odprtih čolnih

Rešeni brodomlomci so se nahajali trinajst dni v odprtih čolnih, in kakor vsi izjavljajo, je bil mali deček edini, ki je imel pri tem zabavo. Dečkov oče je 28 let star kemič Robert McCullough, ki je zaposlen pri Firestone Tire and Rubber Co., ter je bil od te kompanije poslan v Južno Afriko.

Opazovanje "lepih rib"

Prvi dan je vroče sonce, silno opalilo dečkov obraz, sicer pa se je ves čas dobro počutil v odprttem čolnu ter se ni nič prisotjeval nad trdim suhorjem, ki je bil brodomlomcem poglavitna hrana. Deček je izjavil, da je bilo prijetno v čolnu, ker je bilo okoli čolna mnogo lepih in velikih rib. Dečkov oče je pojasnil, da so bile te "lepe ribe" morski volvoki, ki so štiri ali pet dni obkroževali čoln, dokler niso teh nevarnih morskih zveri prepodile tolpe delfinov in tun, ki so priplavale v bližino čolnov.

Resitev brodomlomcev

Kakor rečeno, so se brodomlomci izkricali danes v Cape Townu z nekega angleškega parnika, ki je po srečem našli užrl na visokem morju troje rešilnih čolnov, v katerih se je nahajalo 35 brodomlomcev, s čemer so rešeni vsi ljudje s tem angleškega torpediranega parnika.

Dalje na 2. str.

ZADNJE VESTI

BERLIN, 17. junija. — Nemški uradni krogi so danes izjavili, da se bo v kratkem izvršila velika spremembra v nemških odnosa, ki napram Zedinjenim državam. Isti viri pravijo, da prejšnja nemška izjava, če, da se "Nemčija ne bo dala izvzeti," zdaj ne drži več.

WASHINGTON. — Tukajšnji uradni krogi so mnenja, da bo Nemčija odgovorila na odredbo ameriške vlade, ki je odredila zavzetje nemških konzulatov v Ameriki, z enako odredbo ameriških konzulatov v Nemčiji.

LONDON. — Angleške čete so pod žgočimi žarki poletnega afriškega sonca udarile 40 milij daleč proti Libiji. Zdi se, da hoče general Wavell s to ofenzivo pridobiti nazaj vso Libijo od Egipta do Bengazija.

Kaj tiči za spletkami nacista Rudolfa Hessa?

Hess je baje nasprotovan rusku-nemškemu sodelovanju in bi rad udejstvil angleško-nemško zvezo proti Rusiji.

STOCKHOLM, Švedska, 16. junija. — Tukaj se je slišalo novo nemško ilegalno radiostajo, ki jo najbrže upravlja prijatelj Rudolfa Hess, nacistični št. 3, ki je nedavno pristal s padalom v Angliji. Rečeno je, da so Hessovi prijatelji razpredeli v Nemčiji veliko organizacijo, ki naj deluje za mir z Aglijo in za nemško - angleško zvezo proti Sovjetski Rusiji.

S te radio - postaje se oznanja, da Rudolf Hess in njegov pričaški ne marajo nemškega sodelovanja z Rusijo.

Rečeno je, da je Hess več mesecov pred svojim senzacionalnim pristanjem na Škotskem, ko se je nahajjal na obisku v Madridu, hotel poleteti z letalom in pristati na angleškem teritoriju v Gibraltaru, o katerem načrtu pa ni hotel ničesar slišal. Posledica tega je, da so italijanske izgube ob Tripolitaniji mnogo večje kot nemške.

Proslava v West Parku

Jugoslovanski delavski narodni dom v West Parku, 12912 McGowan Ave., bo imel v nedeljo 29. junija proslavo "Jugoslovanskega dneva", na kateri bodo nastopili pevski zbori in govorniki in ena izmed brhkih westparških deklet bo kronana za "jugoslovansko kraljico Cleveland."

Kot poroča odbor, je v teku prodaja opek za novi dom v West Parku, in eden, ki bo srečen, pojde s proslave z lepo nagrado v gotovini.

Smejoči se bik

Minuto zatem je podmornica signalizirala "LRL," kar je pomenilo: Mi vas preganjam. — Mi smo takoj ustavili stroje ter obvestili o tem poveljniku podmornice, ki je ukazal, naj pošljemo k podmornici svoj čoln. V ta čoln sem stopil jaz, nakar smo odveslali k podmornici, kjer mi je njen poveljnički stavil različna vprašanja, kaj in kam vozimo itd. Na stolpču podmornice je bil naslikan smejoči se bik. Imena ali številke podmornice itd.

Bolezen

Na svojem domu se nahaja pod zdravniško oskrbo dobro poznani trgovec Fred Jazbec, iz E. 222 St. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

Fašistični ukor Ameriki, ker ne prizna Hrvatske

Zedinjene države so padle še v večjo nemilost v očeh fašistov, ker ne priznavajo Paveliča in njegove "neodvisne" Hrvatske.

RIM, 15. junija. — Virginio Gayda, znani fašistični časnikar, je v listu Giornale d'Italia oklical vladu Zedinjenih držav, ki nočejo priznati vlade hrvatskega "poglavnika" Paveliča.

"Washington bi moral vedeti," pravi Gayda, "da bi mogla samo nova vojna med Srbijo in Hrvatsko spraviti hrvatski problem, ki je že definitivno rešen, zoperit v diskuzijo.

"Hrvatska se naglo reorganizira in oborožuje. Njene meje bodo poslej zaščitene po njenih vojaških silah in po osišču, s katerim se je Hrvatska spojila. "Zedinjene države so naredile novo napako," pravi Gayda, "ker odrekajo pravico do svobode narodu, ki ima vse vzroke do te zahteve."

Ob tripolitansko obalo naplavljajo morje mrtve Italijane

Trupla naplavljene Italijane svedočijo o uspehih angleške zračne in pomorske sile v Sredozemskem morju.

ALGIERS, Alžirija, 16. junija. — Zadnje štiri dni splavljajo morje na obalo Tunizije spet trupla italijanskih mornarjev in vojakov, iz česar je razvidno, da so imeli Angleži nadaljnje uspehe nad italijanskimi konvoji, ki plovejo med Sicilijo in Tripolitanijo.

Nemške konvoje spremila na tej poti vedno veliko število bombnikov in bojni letal, ki ugotovljajo, da li je vodovje sprovođeno pred angleškimi rušilci. Italijanski konvoji pa niso tako dobro zaščiteni ter so odvisni bolj od svojega skrivanja, zato se pogosto srečajo z angleškimi rušilci, letali in podmornicami. Posledica tega je, da so italijanske izgube ob Tripolitaniji mnogo večje kot nemške.

Nemške konvoje spremila na tej poti vedno veliko število bombnikov in bojni letal, ki ugotovljajo, da li je vodovje sprovođeno pred angleškimi rušilci. Italijanski konvoji pa niso tako dobro zaščiteni ter so odvisni bolj od svojega skrivanja, zato se pogosto srečajo z angleškimi rušilci, letali in podmornicami. Posledica tega je, da so italijanske izgube ob Tripolitaniji mnogo večje kot nemške.

V izjavi je dalje rečeno, da načelno sicer nasprotujejo vojni, toda ugotavljajo, "da so stvari, ki so hujše od smrti, hujše od vojnega trpljenja."

Suožnost, ki ji ni videti konca

"To je suožnost, gospod predsednik: poje naprej! Stopajte naprej odločno in nemokomisno! Mi vemo, da v ljubiti svobodo, kakor jo ljubimo mi. Zato vas bomo odločno in polno podpirali, dokler ne bo tiranija poražena in svoboda zmagovalna."

V izjavi je dalje rečeno, da načelno sicer nasprotujejo vojni, toda ugotavljajo, "da so stvari, ki so hujše od smrti, hujše od vojnega trpljenja."

Zavest odgovornosti in posledic

"Gospod predsednik, mi se v polni meri zavedamo pomene naših besed. Mi se zavedamo posledic naših odločkov, toda imamo zaupanje v Vas, kot v glasniku ameriške demokracije in težji najbolj kritični ura naše dežele.

"Gospod predsednik, mi smo pripravljeni, sprejeti neizogibne zaključke militantne demokratske in antifašistične politike, ki ste jo proglašili pričetkom svoje administracije za svojo in katero politika je bila tudi naša po-

ZATVORITEV VSEH NEMŠKIH KONZULATOV V AMERIKI

Vsi nemški konzuli, konzularno objekte ter uradniki ostalih nemških uradov morajo zapustiti do 10. julija to deželo.

KONEC NEMŠKE JAVNE PROPAGANDE V AMERIKI

WASHINGTON, 16. junija. — Ameriški državni podstajnik Sumner Welles Wilhelm Tannenberg, prvemu tajniku nemškega poslaništva. Poleg nemških konzulatov se imajo zapreti tudi nemška propagandna Library of Information v New Yorku, nemške železniške in turistične agencije in Transocean News Service ustanova.

Besedilo note

V noti ameriškega državnega departmanta je med drugim rečeno:

"Ameriški vlad je znano, da se ukvarjajo agencije nemškega predstavništva.

Devet in devetdeset delavskih voditeljev izreka zaupnico predsedniku

Svojo znamenito izjavo so poslali predsedniku Rooseveltu voditelji unij Ameriške delavske federacije kakor tudi C. I. O. organizacije.

WASHINGTON, 16. junija. —

Včeraj je 99 uradnikov Ameriške delavske federacije in CIO izjavili konflikt, ki je nadzoroval konflikt, ki je nismo krenili s svojih poti v iskanju boja in krvolijita. Toda mi smo svobodni možje, živeči pod demokratiskim redom, katerega cenimo bolj kot življenje samo."

Vile rojenice

Zadnji petek je bil v Huron Rd. bolnišnici rojen drugi sinček družine Mr. in Mrs. Steve Maslar, 1210 East 168th Street, kateremu so dali ime Leonard Paul. Deliklo ime matere je bilo Margaret Vidmar, ki je po

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pre aznaloču v Clevelandu za celo leto	\$6.50
za 4 mesece	\$3.00; za 3 mesece
Pre pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00
za 5 mesecev	\$3.25; za 3 mesece
za Združljene države, za celo leto	\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece
Za Evropo, Južne Amerike in druge izloženske države:	\$1.50
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev

Published as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

POTREBA POLITIČNE RAZBISTRITVE DELAVSTVA

V prvi vrsti je dolžnost delavskih in strokovnih organizacij, da si ne dano predpisovati svoje politike od lokalnih činiteljev; zadnje čase se je ponovno izkazalo, da imajo voditelji glavnih organizacij vselej dostop do predsednika, s čemer jim je dana možnost, da predlože na najvišjih mestih svoje zahteve, ki bodo vsekakor več koristi kakor pa neavtorizirane, divje stavke, s katerimi se ne doseže nicesar drugega, kakor da se izzove ljudska revolja, nastope vojaštva in se da ž njimi v roke nadaljnjo orožje onim reakcionarnim zakonodajalcem, ki si prizadevajo uzakoniti zakone proti stavkom. Vse to je samo voda na antidelavski in reakcionarni mlin.

Dalje je treba naglasiti, da prevzem obrata po vojaštvu še ne pomeni rešitve spornega vprašanja. Armada sicer lahko z oboroženo silo zatre nemire in izgredite ter pečene delavce nazaj v tovarne, ne more jih pa prisiliti, da bi vršili svoje delo voljno in plodonosno. To se more doseči samo z dovolj visokimi mezdami, ki omogočajo delavcem in njihovim rodbinam dostenjno življenje, s svobodo organiziranja in z dostenjimi delavskimi pogoji. Vse to, namreč višje mezde, svoboda organiziranja in boljši delavski pogoji, pa od svoje strani zopet ne bo doseženo s pomočjo "divjih" stavk, temveč z razumno in treno politiko delavskih organizacij, s politiko, ki pokaže na krivice delodajalcev, kadar slednji sabotirajo delavske zahteve in ki kaže na pravico delavcev, ko stavijo slednji svoje upravičene zahteve.

Prav zdaj je v teku hvalevredna akcija. Razumnejši del delavskih strokovnih organizacij, njim na čelu Amalgamated Clothing Workers unija, je poslal na pacifično obal svoje zastopnike, ki naj pomagajo na novo organizirati koncil CIO organizacije na zapadu, da se ne ponoče zopet dogedki, ki so se odigravali pretekli teden. V Los Angeles sta že odpotovala podpredsednik Amalgamated Workers organizacije, Leo Krzycki, kakor tudi vodilni organizator te delavske organizacije, Frank Daniel in prav tako je odpotoval iz Portlanda, Oregon, v Los Angeles Jack Anderson, direktor Textile Workers unije. Vsi ti pa ne bodo mogli zaznamovati kaj pride tispehov svojega prizadevanja, dokler ostane na zapadni obali Harry Bridges, po CIO predsednik Murrayju imenovan šef CIO organizacije na zapadni obali. V zadnji divje stavke pri American Aviation kompaniji, se je Bridges postavil na stran onih, ki so proglašili to stavko, čeprav je vedel, da so njegovi lastni kolegi v CIO, med njimi predsednik avijacijske divizije United Automobile Workers unije Richard T. Frankensteen v imenu CIO organizacije obsodili ta štrajk. Kakor znano, je bilo baš k nencem preteklega tedna končano zaslisanje v zadnjem prebitne deportacije tega delavskoga voditelja. Ako bo oločeno, da je Bridges komunist, bo najbrže deportiran, kar bi prišlo njegove dolžnosti v CIO organizaciji v navori, ki streme za nasilnim strmoglavljenjem ameriške vade. — Sicer pa ni Bridges zamudil nobene prilike, da se ne bi udeleževal komunističnih akcij. Poleg tega, da se je potegnil za po komunacistih inšcenirano divje stavko pri North American Aviation kompaniji, je on aktiven tudi pri "American Peace Mobilization" organizaciji, ki je izrazito komunacijski pokret, katerega podpira med ostalimi tudi komunistično misleči vodja Maritime Union, Joseph Curran.

LOV NA KITE Z ELEKTRIKO SMRA "SAVOJSKEGA VELIKANA"

Doslej so lovili kite z granatnimi harpunami, ta postopek pa izpodriva čedalje bolj elektrika. Med tem, ko je trajal boj s kiti pri uporabi granatnih ostev postostoma po več ur, pri čemer je bilo treba izstreliti v kitovo telo do sedem harpun, se je z električnimi harpunami mogoče izogniti vsakemu trpinčenju živali. Živali takoj poginejo. Sedveda pa bo ta metoda pripomogla, da bodo kiti še hitreje izginili iz seznama živih bitij.

SMRA "SAVOJSKEGA VELIKANA"

V svoji rodbini vasi La Balme de Thuy v bližini Thonesa je umrl te dni Ferdinand Contat, ki ga je vsa Francija poznala pod imenom "savojskega velikana". Contat je meril v višino niž manj nego 2.45 m, njegova teža je bila 175 kg in zato je imel tolitkne, da je pod palcem lahko skril kovanec za pet frankov. Umrl je po enoletni bolezni v starosti 55 let.

UREDNIKOVA POŠTA

APEL NA NAPREDNO MISLEČE LJUDI

Cleveland, O. — Naša domovina in zibelka slovenstva je pogažena po zločinskem fašizmu in nacizmu in ž njo vred je pomandранa tudi vsa naša zgodovinska kultura in literatura in še posebno ona, ki se je razvijala v takozvanem naprednem duhu. Mogoče bo ostalo še kaj malega, pod pogojem, da bo tiralo naše ljudi v še večjo sužnost.

V Ljubljani, naši prestolnici Slovenije, so izhajale tri ali štiri leposlovne mesečne revije, urejene za napredni element, in so dobro izhajale, ker so obstajale že več let. Kaj pa mi tukaj v Clevelandu, kjer nas je tudi pričelo toliko kot v Ljubljani? I-mamo le eno revijo, ki predstavlja največjega človeka Slovenije, pa še za tisto se moramo boriti. Danes je najbolj žalosten pogled na staro domovino, ali nič manj žalosten pa ni tukaj v novi domovini, nad ljudmi, ki paradirajo pod kulturno zavestjo. Ali ni dolžnost slehernega Slovencev in Slovenke, da podpre vsaj to, kar smo otieli iz stare domovine pred razbojništvom in prinesli v novo in svobodno domovino? Vsak bi moral žrtvovati vsaj nekaj za svoj jezik, ki ga rabi vsake dan. Od česar se samo jemlje in nič ne doha, da je obsojeno v pogin. Zakaj bi bil "skeb" svoje lastne kulture in literature, ki nas je často predstavljala pred veliko Ameriko in celemu svetu, da nas spoštujejo, ko povemo kdo smo.

Ker imamo tukaj v Clevelandu samo eno leposlovno in kulturno napredno revijo, "Cankarjev glasnik", nas kliče pobit. Upam, da bomo na ta dan vrgli v stran vse predodsode in da bo združenje nove Slovenije, to bomo pod svobodnim nebom zapeli žalostinko žrtvam, katere so danes v ječah fašizma, ali njih ideali se z vnočno našega hrepnenja toliko bolj razvijajo v naši novi domovini.

Bratski pozdrav vsem Slovencem in našim vrlim Slovenkam širom Amerike, posebno pa pred pragom v Clevelandu. Zarečite se, da je ni duše na svetu, ki bi vam preprečila to pot, da ne bi prišli v nedeljo, gori na farme, farme žuljavih trpinov, katerih repene po nečesa boljšim, ne zase, ampak za nas in za delavce celega sveta.

Tone Skapin, blagajnik Cankarjeve ustanove.

Leningrajska "Eremitažna"

Slovenski leningrajski muzej "Eremitažna" slavi te dni svojo 175 letnico obstoja. Ob tej priliki je bila v Leningradu odprta razstava, nekakšen pregled čez zgodovino te edinstvene umetnostne ustanove.

"Eremitažna" je osnovala leta 1765 ruska carica Katarina Velika, ki si je ta muzej zamislila kot nekakšno umetnostno zbirko za lastni umetniški užitek.

Ime "Eremitažna" izhaja prav za prav iz Versailles in pomeni prvočno miren samostanski paviljon, s kakovinskimi so razpolagali francoski kralji za galantne sestanke. V takšen paviljon ni imelo dostopa niti služabništvo. Eremitaža so razpolagale s posebnimi napravami, ki so skozi posebno odprtino potisane obloženo mizo, povrženo z vsem potrebnim za dve osebi.

Katarina Velika si je uredila svojo "eremitažo" za začetek v dveh sobah svoje Zimske palače. Okrasila ju je s slikami velike umetniške vrednosti. Katarina je nakupovala umetnine pri vseh antikvarjih. Udeleževala se je vseh dražb v teku sedemletne vojne in je končno spravila skupaj prav čedno zbirko, med drugim zbirko umetnin, ki jih je pruski trgovec z umetninami Gotzkowski nakupil za Friderika II., katerih pa ta vladar ni mogel plačati zaradi denarnih razmer, v katerih ga je spravila vojna. Katarina je bila kot zbirateljica neutralna. Nakupila je povsod vse, kar ji je prišlo pod rote, zlasti zbirke s pomembnimi umetniškimi deli. Tako je pridobila mnogo slik Rembrandta, Raffaella, Tiziana, Rubensa in drugih svetovnih mojstrov.

Polagoma se je preselila "Eremitažna" v nov paviljon, ki se je

končno razširil v trinadstropno palačo. "Vse to občudujem jaz sama, pa tudi moje misi . . ." je o tem pozneje pisala v nekem pismu baronu Grimmu.

Precji časa je bila "Eremitažna" dostopna samo izvoljenjem. Sele za napoleonskih vojnih pod vladom Aleksandra I. je bil pod gotovimi formalnostmi javnosti dovoljen dostop do umetnin "Eremitaže". Vsak obiskovalec pa si je moral nabaviti v ta name vstopnico v dvorni pisarni.

V današnji obliki je "Eremitažna" nastala pod carjem Nikolajem I., ki je nakupil še mnoge druge slike, a je tudi mnoge med njimi razdal, tako med drugim znatenje dela Rembrandta, Rubensa, van Dyka, Velasque in drugih.

V zadnjih letih pred svetovno vojno so "Eremitažna" bivali odlični, kadar so se mudili v predvojnjem Petrogradu, po vojni pa se je umetnostna zbirka "Eremitaže" dopolnila z mnogimi slikami iz privatnih zbirk v Rusiji. Danes mora obiskovalec "Eremitaže" napraviti dva in dvajset kilometrov pota, da obodi vse prostore in si ogleda vse slike. Dvorane, v katerih so slike razstavljene, imajo šest hektarjev površine. To dragoceno zakladnico Rusije skrbno čuvata sovjetska vlada za svoje narode in svoje goste.

Poletne nevarnosti v gorah

V zgodnjem poletju, ko ležijo še zadnji ostanki zimskega snega na gorah, preti vsakemu planinarju v povečani meri nevarnost valečega se kamenja. Preko noči sneg trdno veža kamne na svoji površini, ko pa sonce vzide, se kamni ogrejejo in sprostijo. Pod nagnjenimi snežišči in po njih je tedaj prav

nevarno stopati. Ob drugih časih lahko dež in veter sprožita kamnite plaze, a tudi gamzi in greve na paši lahko pomagajo, da nam postane vsako, drugače nedolžno pobočje nevarno. Ob nalivih nam preti kamnitna nevarnost posebno na poti skozi soteske.

Tudi marsikateri planinar in plezalec ne zna tako stopati in plezati v gorah, da bi ne ogrožal s kamnitimi izstrelji izpod svojih nog in rok ljudi, ki hodojo pod njim. Kameniti drobci na snežiščih pod skalami ali stenami, jarkom podobne črte na nagnjenem snegu, razbiti skale v strmih žlebih nam kažejo posebno nevarna mesta. Takšna mesta je treba prečkati posamič s čim večjo hitrostjo in pri tem se moramo pogosto ozreti navzgor. Klobuč na glavo! Če nas preseneti kamnit plaz, teda poiščimo čim hitreje zavetja za lakšno skalo.

NEUCAKAN KRSCENEK

Pri splovljivosti najnovnejšega danskega potniškega parnika —

Préstolonaslednik Friderick

v Helsingør se je primeril ne-

pričakovan dogodljaj. Krst bi se

moral izvršiti ob dvanajstih in

številna družba uglednih oseb-

nosti se je zbrala na visoki tri-

buni, ko se je ladja nenadno za-

čela po drsilni ploski pomikati

proti elementu, ki ji je bil na-

menjen. Vrvi, ki so jo držale, so

se vrstile z nekaj zamude in malo

drugače, nego so si jih bili za-

mislili.

PRISTANIŠČE DAKAR

Pristanišče Dakar, kjer so an-

gleške ladje napadle francosko

bojno ladjo "Richelieu" leži pri

Ameriki je bil 47 let in tu za-

pušča sina in hčer. Bil je član

rduša 351 SNPJ.

1444 portugalski morjeplovec Nuno Tristao. To ozemlje si je prilastila Francija l. 1857 torci pred 83 leti. Danes je Dakar strategično oporišče, obenem pa zelo važna luka za prekomorski promet s Centralno in Južno Ameriko. Mesto leži na Atlantiku v francoski koloniji Senegal ter ima 35,000 prebivalcev.

ANGLEŠKA PAPIRNA INDUSTRIZA

Kakor poročajo iz Stoekholma,

se je v zadnjih tednih po-

ložaj v angleški papirni industriji zelo poslabšal. Večina obratov je delno ali popolnoma ustavila delo. V nekaterih velikih tovarnah obratuje samo še po en-

stroj, druge pa so odpustile vse

svoje delavstvo. Zedinjene države so ta čas menda edini trg,

kjer se Anglija še lahko zalaga s celulozo. Ker pa so Zedinjene države v normalnih časih same uvaževale celulozo iz skandinavskih dežel, je umljivo, da se more Angleška tudi iz Amerike le omejeno zalagati s tem prepotrebni blagom.

DA SE MESO OHRANI SVEZE

Da se meso za nekajko dni

ohrani sveže, ga je treba položiti v pisker, ki ga pokrijejo s

platnom. Na platno potrosimo

za prst debelo plast soli in nad

to spet plast lesnega oglja v

prašku. Pisker postavimo nato

v čim bolj hladen prostor.

Chicago. — Dne 4. t. m. je v

Pulmanu umrl Frank Avbel,

star 83 let in rojen v Blagovici

KRI IN PETROLEJ - ENAKOVREDNA ČINITELJA VOJNE

Francoški državnik Georges Clemenceau je že med svetovno vojno 1. 1917. predvideval pot men petroleja za vojne namene, ko je tedanjemu predsedniku Zednjem držav pisal in ga prosil, naj da zaveznikom na razpolago petrolejske izvirke v Ameriki. Njegova poslanica obsega tudi stavek: "V bodoči vojni bo petrolej prav tako potreben kakor kri?" Sedanji francoški ministrski predsednik Reynaud je povedal isto, ko je nedavno dejal: "Petrolej je najsigurneja obramba zaveznikov proti Nemčiji". Vprašanje petroleja, katerega pomen toliko naglašajo zavezniški državniki, je tudi eden poglavitnih problemov, s katerimi se bavijo vsi tozadnji nemški strokovnjaki.

Ke je prišel na krmilo nemške države Hitler, je takoj predvideval vojno, ki bo zahtevala izrednih naporov od Nemcev, da zdrže do kraja. Zato je spredel v svoj program čim večjo gospodarsko neodvisnost Nemčije. Vogalni kamen te neodvisnosti je postal vprašanje do bave petroleja.

Vežbanje ameriških letalcev

Strajkarji in piketi se nahajajo zunaj velikanske North American aeroplanske tovarne v Englewood, Calif., katera je bila popolnoma zaprta, ko so C. I. O. delavci oklicali štrajk, medtem ko je Narodni posredovalni odbor za obrambo v Wash. rešetal zahtevo za višje plače. Tovarna ima za \$200,000,000 naročil za letala za Ameriko in Anglijo.

Za boljšo narodno prehrano

Na pobudo predsednika, se je v Washingtonu vršila narodna konferenca, na kateri se je 400 zdravnikov in zdravstvenih oblastem podelovalo, da bo treba "dietetni standard 75 odstotkov našega ljudstva povzdigniti, ako bomo skušali prenesti breme popolne obrame". Slika predstavlja (na lev) Paul V. McNutt, federalnega administratorja varnosti, ki je konferenco otvoril; (na sredini) M. L. Wilsona (na sredini) in Russell Wilderja, iz Mayo klinike.

HAIR-BREADTH HARRY

"Leuna-Werke" so v zvezi s tem izpopolnile proces utekočinjevanja premoga, katerega je mnogo na desnem bregu Rena. Iz tega premoga pridobivajo petrolej. V proces tega predelovanja je nemška vlada vložila na stotine milijard mark. Posrečilo se ji je, da je v teku dveh let dosegl proizvodnjo 900.000 ton sintetičnega petroleja, toda cena tega petroleja je šestkrat večja od cene, po kateri se pridobiva navaden petrolej. V letosnjem letu računajo, da bodo Leuna Werke dosegli kapacitet 2.600.000 ton sintetičnega petroleja, katerega bodo iztisnili iz premoga deloma v Porenju, deloma na Češkem. Pri tem se bodo posluževali Berginsovega in Fischer-Tropfovega postopka.

Ta napor je naravnost orjaški, toda razumljiv, če upoštevamo potrebe nemške vojske. Hans Steinberger, specialist za petrolejsko vprašanje v Nemčiji, je izračunal, da bi rabila Nemčijo v vojni skoro 13 milijonov ton petroleja samo za svojo vojsko. Toda ne smemo pozabiti, da je ta račun veljal za razmere pred štirimi leti. Odtlej

Kje bodo vzeli ostale tri četrte? Pred vojno je prejemala Nemčija skoro 40 odstotkov petroleja iz Amerike. Ta pot ji je zdaj popolnoma zaprta. Iz Rusije bo dobila Nemčija letos morja kakšnih 300.000 ton. Z Rumenijo je nemška vlada napravila pogodbo za dobavo poludrugega milijona ton. Iz Estonije se da dobiti kakšnih 100 tisoč ton. Uvoz bi torej dal približno dva milijona ton, z domačo proizvodnjo vred bi imela Nemčija na razpolago letos nekaj nad 5 milijonov ton petroleja. Primenjkljaj pa bi torej znašal še vedno sedem in pol milijona ton.

Po sodbi petrolejskih strokovnjakov, je morala Nemčija že po prvem pol letu vojne načeti že svoje petrolejske rezerve. Njene zaloge trenutno baje ne presegajo treh milijonov ton.

S PLESOM IZ JECE

Jack Dockstader, 42 leten Indijanec, se je nekaj pregrejšil, za kar so ga obsodili na zapor. Mož je tedaj izjavil, da občuti velikanski odpor proti zamrznim oknom, ni pa imel denarja, da bi zapor spremenil v globo. Sodnik ga je vprašal, kakšno rešitev bi tedaj predlagal. "Nu, indijanske vojne plese bi lahko plesal in indijanske pesmi pel," je odgovoril rdečkožec. Ta predlog so sprejeli in po predstavi, ki je sodišče izvrstno zavabila so Dockstaderu kazen od-odstupili.

GAD V NAHRETNIKU

Neka ženska iz Aalborga na Danskem sta napravila s kolegom nedeljski izlet v zeleno naravo. Našla sta pripraven kraj, privočila sta si koso iz zalog, ki sta jih prinesla s seboj, po kosiu sta napravila sprehod po okolici.

Ko sta se vrnila, sta hitro pospravila zavitke in posode v nahrbtnik ter odkolesarila domov. Sele naslednji dan je žena iztresa na nahrbtniku in jo je obšla nemajhna groza, ko je iz njega sknil odrasel gad. K sreči je

Vojne ladje - električne centrale

Vijake velikih, modernih parnikov poganjajo ogromni električni motorji v zadnjem delu ladje, medtem ko proizvajajo električni tok velike turbineske generatorje s naprave v sredini ladijskega trupa.

Vojne ladje so deloma še bolj odvisne od elektrike. Ne samo vitez, razsvetljavo, motorje vseh vrst, temveč tudi topove, torpedne cevi in sporočila upravlja elektrika.

Količine toka je treba prečimati tako, da jih je med največjo potrebo, torej v bitki, lahko kriti.

Zato razpolaga moderna vojna v več električnimi centralami in zasilna centrala je dobro zavarovana za oklopom pod vodno gladino.

Na vojne ladje predstavljajo samo kabinske napeljave potvrečno štiri odstotke ladijskih težev in ti kablji s težkimi svincenimi plašči morajo zdržati vsaj 15 do 20 let. Vojne ladje niso samo plavajoče trdnjave, temveč tudi plavajoče električne centrale.

V 12 DNEH 7000 BESED

Neki inženir Warwick, ki je živel v Lizboni, je pokazal spominske sposobnosti. Imel je možnost, da dobi zelo dobro plaćeno mesto v Braziliji, če bi mogel dokazati, da obvlada dovolj besed deželnega jezika. Brez oklevanja je sedel k slovarju in slovnici. Podnevi in ponoči se je skoraj nepretrgano učil in po 12 dnih je dokazal, da si je zapomnil 7000 besed. Namestitev je dobil.

Yours got three strikes against you when you are guilty of halitosis* (bad breath). Anyone may have it at some time or other without realizing it, and may offend needlessly. If you want others to like you, take this quick precaution against the common form of bad breath caused by food fermentation. Rinse the mouth with Listerine Antiseptic before any date. Immediately your breath becomes sweeter, drier, less likely to offend.

*Some cases of halitosis are due to systemic conditions, but most cases, say some authorities, are caused by fermentation of tiny food particles on tooth, mouth and gum surfaces. Listerine halts such fermentation and then overcomes the odors fermentation causes.

Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

Before Any Date Use

LISTERINE ANTISEPTIC

To Make Your Breath Sweeter.

bil mož blizu in gad je učakal svoj konec, preden je mogel napraviti kakšno škodo.

"KOZMICNA TEŽA"

Astronomi so s težavnim računanjem ugotovili, koliko bi tehtala človek, če bi ne živel na zemlji, temveč na kakšnem drugem planetu, ki se suče okrog sonca. Na neki plošči v bruseljskem "Alberteumu" so te "kozmicne teže" pregledno zapisane.

S te ploščo zvemo, da bi človek tehtal na Merkurju komaj 29 kg, na Marsu celo samo 26 kg. Njegova teža na Veneri bi bila 72 kg, na Saturnu 75 in na Jupiteru 177 kg. Te razlike v teži zavisi od različne gostote ozračja okrog poedinih preminic in njih težnosti.

Forest City, Pa. — Pred dnevi je na farmi umrl John Semrov, po domače Bobkov, star 52 let in doma iz Rovt pri Logatcu. Vzela ga je pljučnica. Zapušča ženo, devet sinov in šest hčer.

Go out with him?
NOT ME!

You've got three strikes against you when you are guilty of halitosis* (bad breath). Anyone may have it at some time or other without realizing it, and may offend needlessly. If you want others to like you, take this quick precaution against the common form of bad breath caused by food fermentation. Rinse the mouth with Listerine Antiseptic before any date. Immediately your breath becomes sweeter, drier, less likely to offend.

*Some cases of halitosis are due to systemic conditions, but most cases, say some authorities, are caused by fermentation of tiny food particles on tooth, mouth and gum surfaces. Listerine halts such fermentation and then overcomes the odors fermentation causes.

Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

Before Any Date Use

LISTERINE ANTISEPTIC

To Make Your Breath Sweeter.

AMERICA'S LEADER AT 4 for 10¢

PROBAK BLADES

Everybody raves about your salads, Peg. What's the secret?

MIRACLE WHIP!
Its "different" flavor always makes a hit.

MILLIONS AGREE—Miracle Whip does work wonders with salads! A unique combination of old-fashioned boiled dressing and fine mayonnaise, Miracle Whip is by far America's favorite salad dressing.

If you like **MILD cheese flavor** here's the kind to get

KRAFT VELVEETA

• Velveeta spreads like butter... slices when chilled... melts and toasts to perfection. Delicious! Contains milk protein, milk minerals, vitamin A and vitamin G.

THE CHEESE FOOD THAT'S DIGESTIBLE AS MILK ITSELF.

IMPORTANT!

medical tests reveal how thousands of WOMEN

HAVE BEEN ABLE TO GET NEW ENERGY

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cross woman.

All you need is a good reliable tonic. If you try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, made especially for women. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food

which your body uses directly for energy to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected throughout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle. WELL WORTH TRYING.

SICK, NERVOUS CRANKY "EVERY MONTH"?

Then Read WHY Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Is Real "Woman's Friend"!

Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other's nerves tend to become upset and they get cross, restless and nervous.

So what can take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound? It does especially well for women. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food

is made from nature's own beneficial roots and herbs—each with its own special purpose to HELP WOMEN.

Famous for over 50 years—Pinkham's Compound is the best known and one of the most effective "woman's" tonics obtainable. Try it!

WOMEN!
read how thousands have been able to GET NEW ENERGY

IMPORTANT Medical Tests Reveal WHY Famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Has Been Helping Weak, Nervous Women For Over Half A Century!

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cross woman.

All you need is a good reliable tonic. If you try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more whole-

some food which your body uses directly for energy—to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected throughout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle.

WELL WORTH TRYING.

AN URGENT MESSAGE

to women who suffer

FEMALE WEAKNESS

Few women today are free from some sign of functional trouble. Maybe you've noticed YOURSELF getting restless, moody, nervous, depressed—your work too much for you—

Then why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to help quiet weary, hysterical nerves, relieve monthly pain (cramps, backache, headache), and weak dizzy fainting spells due to functional irregularities.

For over 60 years Pinkham's Compound has helped hundreds of thousands of weak run-down, nervous "ailing" women to go smiling thru "difficult days." Why not give this wonderful "woman's friend" a chance to help YOU? Try it!

IVAN MATČIĆ:

12

V ROBSTRU

Roman tuge in boli

Ko so se napadalci umaknili, in me odgnali pred krute sodnino se preostali oddahnili, poke, kjer je šlo vse proti meni. gledali si v oči in spoznali, da se nam vrača zavest, v žile kri, a v možgane razum. Spoznali smo govoriti o umorstvih, o vzrokih počastno strast, ki nam je zevilna v obličja in nas izpremenila v zveri. Ko smo občutili v sebi zopet Človeka, smo se sramovali drug drugega in povesili poglede . . . V podnožju so tulila žrela, mi smo pa obvezali ravnice in jih spravili na varno, a mrtvi so ostali med nami. Moja žrtev je izkravala pred mojo skalo. Ko sem se sklonil k njejmu, je lovil še zadnje vzdike, široko odpiral usta, iz katerih mu je vrela kri, in jih zopet zapiral. Očesi sta mu skoro viseli iz jamic. O, kako me je siromak presunil z zadnjim pogledom, polnim obtožbe in bričnosti! Še danes ga vidim. Najbrže me je spoznal, svojega morilca, je ošimil še z umirajočim pogledom in morda ga v srcu preklet . . . Vame se je povrnih čut do Človeka — sklonil sem se prav nadenj in šepnil skesanjo: "Ubožec!" In tedaj je izdihnil . . . Iz o dela sem mu iztrgal znak ter si ga shranil, mrtvega pa prevälil v jamo, ki so mu jo topovi izkopali, ter ga zakril s plahto, kamenjem in prstjo, da bi ga ne žgala vročina in ne zrl moj pogled. Obrišal sem si tudi bodalo, da bi me ne spominjalo umora. — Ginila so leta, klanja pa ni bilo kraja. Ko so pa bili napadalci užugani, smo šli naprej v njih poraženo deželo. Prišli smo in obstali v kraju, kjer je bila doma moja zaklana žrtev. Iskal sem in našel njegov dom. Bilo je deset otrok in žena. Deset nepreskrbljenih, živih črviev, lačnih in ubogih. Žena sestrada, vpadla, a ves dom siromašen. Vprašal sem jih po očetu, po možu, in otreco so mi pripovedovali zaupljivo, da je oče gotovo ujet, ker že tako dolgo ne piše. Toda ko bo končano trpljenje, se jim vrne v naročje zdrav in vesel. Zarele so jim oči ob spominu na njegovo vrnitev. Pokazali so mi tudi njegovo sliko — da, prava obraz sem videl tedaj; toda tu je tako poheven, pogled tako miren, pravo jagnje, tedaj pa je bil ves pošosten! Drgetal sem, ko sem gledal to sliko. Otroci so me prostosrčno izpravševali, če ga poznam, če sem ga že kdaj videl, če sva se že morda kdaj srečala . . . Bil sem ves zmeden in jim nisem mogel odgovarjati. Žena mi je skrivaj tožila, da jo mori težka slutnja in da se boji, ako se mož več ne vrne. Ker kako bodo živel brez njega v tej bedi. Bil sem ves strt. O, kako naj razodenem sirotam, da sem morilec njih očeta, kako naj jim pokažem njegov okrvavljeni znak in jim povem, da njih oče že davno trohni na Krvavem vrhu . . . Naj jim mar počažem bodalo, ki mu je predelo srce? O ne, tega nisem mogel storiti! Razdelil sem mednje vse, kar sem premogel, pa še do svojih tovaršev sem šel in prosil kruha za sirote. In dali so nekateri radi, drugi so godrnjali. Paje prišlo krdelo Hunov, ki so tem sirotam ropali zadnje grizljaje od ust. Poganjal sem se za sirote, kolikor je bilo v imenu Pravice! razsodi Marko odločno in stisne zobe.

"Tako je!" pritrdirjo drugi.

"Bratje, prepri je zlo, že grd pogled je zlo in zlobna misel rodi zlo," nadaljuje Marko premišljeno. "Zato se temu izognibamo. V Andrejevih besedah je zlata resnica, zato se ravnamo po njih. To se pravi: ne izzivamo, ne napadajmo, ne ubijamo — le branimo se! Kdor pa sebe

ne brani pred nasiljem, je nemaren lenuh! — Popijte vse vieno in lezimo spat. Jutri se ne ganemo nikamor iz krtine, dokler ni končan pogon na Črno dolino." —

Naslednji dan pa jim je javil Jeklen: "Lovili so vas. Nocoj so se zbrali vojščaki in ukazali domačinom, da jim kažejo pot. Ko so šli proti Črni dolini, so jim vodniki ušli, ker so se zbalz strahov. Za njimi so pobegnili tudi vojščaki in nihče več si ne upa v gozd."

Potekali so dnevi. V dolini so pripravljali veselo zabavo. Vojščaki so zgradili veliko lesensko za ples, dekleta pa so spleta vence iz smrečja in uvelikih rož.

"Skalimo jim ples in udarimo po pritepcenih, da jim preide vse veselje!" svetuje Gorjačev in Hrabričev mu razdražen pričuje.

"Pustimo jim veselje," ju zavrne Marko. "Naj rajajo in naše vrne. Sodniki so mirno poslušali mojo izpoved, ko sem jih pa vprašal, kdo me bo solz za ta težki zločin, so molčali. In ko sem jim pokazal znak moje zaklanske žrtve ter jim odločno izpovedal, da nikogar več ne umorim, in ko sem vrgel prednje še svoje srebrne odlike, ki so mire svetli odznak in častno platio za ostudna umorstva — tedaj so se spogledali in vstali, najvišji pa mi ukazal, naj neham. Posvetovalo so se in me izpustili brez kazni. — Končujem svojo izpoved in ponavljam: usmiljenje, bratje! Stotisoče in milijone življenj se je zgrudilo, po svetu pa so šla radostna sporočila. Na Mrtvem hribu in na Krvavem vrhu so hrešala boda in z Lobanjika so se cedula življenja v Dolino kriji . . . Mar nikogar ne teži srce spričo vseh teh umorstv . . . ?"

Vsi so molčali. Andrej si je vnovič natočil bokal, ga izpraznil ter nadaljeval: "Ce te kdo udari po desnem licu —"

"— nastavi mu še levega, kajneda?" mu mahoma preseka besedo Gorjačev in jezno odbije z roko.

"Hotel sem reči drugače," povejla Andrej. "Ce te razzali svoj brat ali sosed, če te obrekajo ali mrzi, pojdi do njega in pomoli mu roko v spravo. S tem si že zlo odstranil."

"Ako pa sprave ne mara?" "Vprašaj po krividi. Ako je krivida na tvoji strani, jo popravi in ga prosi odpriščanja — in odpustil ti bo, ako je tvoj brat ali bližnjik. Ako pa sprave ne mara, četudi je krivida na njegovi strani, potem ni tvoj brat ne bližnjik in ni vreden tvoje ljubezni."

"Razumemo."

"Ako pa te tvoj neprijatelj udari, ga ne mahni nazaj, temveč mu skušaj najprej prestreči naslednji udarec. Pogovarjaj ga —"

"— da udari drugič po tebi, haha!"

"Čakaj, Tomaž, da izgovorim! Pogovarjaj ga in opominjaj, da je človek in nima pravice človeka udariti!"

"Ha, pravice!"

"Ce zlepna dooseže ničesar, pokaraj ga s trdo besedo!"

"Ne z besedo — s trdo 'bumko po glavi!" se razljuti Gorjačev.

"Ce pa tudi trda beseda ne zarez — potem pa — ne vem izhoda!" dostavi Andrej in umolknene.

"Potem pa mahni po njem v imenu Pravice!" razsodi Marko odločno in stisne zobe.

"Tako je!" pritrdirjo drugi.

"Bratje, prepri je zlo, že grd pogled je zlo in zlobna misel rodi zlo," nadaljuje Marko premišljeno. "Zato se temu izognibamo. V Andrejevih besedah je zlata resnica, zato se ravnamo po njih. To se pravi: ne izzivamo, ne napadajmo, ne ubijamo — le branimo se! Kdor pa sebe

"Oh, naša pesem! Pesem naših src! — Zakletniki pojo!"

In burja potihne in pesem domi po dolini:

Crna noč nad grudo sniva, mati v solzah kopnji, dušo nepokoj razvira, srce v robstuva noč ječi . . . Turobno doni v ubranem soglasju in srce vzduha, bridka bolest plane iz prsi in bedni ljudje zaihite . . . Rogajo pa se ji pijačni glasovi smeha in vreščanje godbe.

"Ustavite ples!" zakričijo srđiti ljudje. Matere planejo na plesišče in zažugajo hčeram: "Nehajte, dovolj je že greha!" Materam je bil v odgovor le glas posmeh. Pa se prerije Zornikovka do svoje hčere in ji reče: "Marta, ven pojdi, oče te kliče!"

In Marta jo uboga in popusti svojega ljubega.

"Poslušaj, Marta, našo pesem!" ji reče oče trdo.

Pesem se dviga, narašča, pronika skozi noč:

Trudna bol v prsi kljuje, žubezen le iz tuge vre, globina naša ranjena zdihuje, zasužnjeno življenje mre . . .

Marta skloni glavo in se zdrzne. In dvigne zopet pogled k očetu in materi, ozre se v breg in trpko zdihne.

"Marta, v sreči naj ti seže!"

— globina naša ranjena

zdihuje, zastužnjeno življenje mre . . .

Turobni spev pada, zamira, zdihne . . . Iz prvi se izvije intenzije, v sreči bre truden jad. Solza tožno šumi, ihni, nemirna vzborkava iz temnih jezov, a vrnbe žalujke se sklanjajo prav do tal . . .

Marta se zamakne v noč. Ne-premično stoji in gleda v strmino. Tajna bričnost se vzбудi v njeni globini, prevzame jo tuga, a v grlo ji sili ihtenie . . . — "Pojdimo domov!" reče s tihim glasom in potegne s seboj očeta in mater. Molče so stopali proti domu, nihče ni mogel do besede. Doma se pa Marta za-

stalno delo in dom pri slovenski družini s 4 odraslimi osebami; spošna hišna in gospodinska opravila. — Plača po dogovoru. Ako pa želi sprejeti službo, ženska izven Cleveland, se najzglaši za pojasnila na 434 East 157th St., pri Waterloo Rd., — Collinwood.

Proda se

hiša za eno družino; 7 sob, škrilnata streha in vse moderne.

Lota 35x135. Prodaja lastnik.

Cena \$4,500. — Poizvome se na 4818 Memphis Ave., — FLorida 9593.

Prodaja se tudi hiša s 9 sobami,

za eno družino; dve garaži, košnjanek in vse v najboljšem stanju. Lota 50x275. Cena \$8,300.

Vprašaj se pri J. P. Merkle,

4818 Memphis Ave.

Cene zmerene.

Tino Modic's Cafe

Pri nas dobite vedno mrzlo pivo

Imamo vsakovrstno žganje, vino

in pivo

6025 ST. CLAIR AVE.

Pri nas ste dobrodošli!

Ako iščete

dobrega popravljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno pravovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogu finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

General električne ledene

General električne kuhiške

peči

Magic Chef in Tappan kuhiške

ske peči

kupite vedno po zmerni ceni pri

Anton Dolgan

15617 Waterloo Rd.

Prav malo rabljene električne ledene se dobijo po

\$19.00

Zakaj bi kupovali led, ko imate

tu priliko kupiti električno

ledenico.

819 E. 185 St.

6104 St. Clair Ave.

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvtom

Pohištvo in vse potrebščine

za dom

6612 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 2978

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pisemo ali pa pokličite HEnderson 5311 — Hender son 5312.

Lahko jo sporočite našim

zastopnikom — — —

JOHN RENKO

955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ

1145 East 169 Street

KENmore 4680W

JOHN PETERKA

1121 East 68 Street

ENDicott 0653

klene v svojo izbico in bridko in ograje, ražnje za gredice, kocije in trnje za seč.

Prišla je pomlad. Naraščal je dan in tople sape so zavezle čez hrib in čez dol. Skozi smrečje je prodiralo toplo sonce in ogrevalo vlažno prst. Zaduhtel je mah in teloh v zasel čez noč. Po plesišču zavrsi, godba utihne, pari se ustavijo ter se spogledajo.

"Nehajte in izgubite se spat!" kriči Gorjačev. "Te ni sram, Polona, in tebe, Roža, ki imaš že raskav glas, in vaju, Lucija in Majda, in vse druge, ki uganjate norosti in se spakujete s tuji, medtem ko se mi potikamo kot zveri po brlogih! Sram vas bo di!"

Dekleta povesila v zaveti, vojščaki pa zaženo vrišč in skušajo izpahniti ven nepovabljenega gosta. Ali ta dva pograbita druga gega za drugim in izbrata skozi vrata vse do zadnjega.

Nastopila je zima. Skozi goščo je živigala burja in rezala prav do kosti. Ko so si duplinarji preskrbeli živeža, so niso ganili nikamor iz krtine. Sedeli so med toplimi kožami divjačine in izdelovali razne lesene stvari in igrače, ki so jih poslali počneje v Travniki in jih zamenjali mladoletja, k ozdravljenju je sili bol osamljenih duš . . .

V dolino pa je prišlo novo zlo, ki je življenje še bolj potemnilo, Jeklen pa prignalo prav do Zaduhtelje, kjer je potožil:

"Sinovi, nad nas prihaja novo zlo. Porodili so se črni zločestni, ki ki se širijo po vsej deli in se jejo samo vražje seme. Pravijo, da so se spoceli ob svitu plamenov, niso misli, naj piše v slovenskem ali angleškem jeziku in naj priloži svojo sliko v prvem pismu. — Vrnitve slike in tajnost jame na 164, Noble, Ohio.

Prodram ali zamenjam za kar koli, edno opremljeno mesnico, nahajajoča se v najbolj prometni sekciji mesta Cleveland, na E. 185 St. Trguje po \$7000 na teden. Vprašajte za A. Novak 19810 Muskoka Ave., od 4. do 7. ure zvečer.